

28. FORUM POSLOVANJA NEKRETNINAMA,

ZAGREB, 17. STUDENOG 2017. GODINE

**NOVOSTI KOJE POSREDNICIMA U PROMETU
NEKRETNINAMA DONOSI NOVI ZAKON O
SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA
I FINANCIRANJA TERORIZMA**

Tadija Šakić, MINISTARSTVO FINANCIJA, FINANCIJSKI INSPEKTORAT

USVOJEN NOVI ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

- Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine broj 108/17) (ZSPNFT)
- Posrednici u prometu nekretninama (PPN) navedeni su kao obveznici u čl. 9. st. 2. Točka 17j) ZSPNFT
- Zakon stupa na snagu s 1. siječnja 2018.

NOVI POJMOVI KOJI DO SADA NISU BILI PREDMET ZSPNFT

- I. Nacionalna i nadnacionalna procjena rizika
PNFT
- II. Uspostava Registra stvarnih vlasnika pravnih
subjekata radi transparentnosti podataka o
stvarnom vlasniku (RSV)

I) NACIONALNA I NADNACIONALNA PROCJENA RIZIKA PNFT

❖ Nacionalna procjena rizika

- Republika Hrvatska je provela prvu Nacionalnu procjenu rizika od PNFT u okviru projekta provedenog u suradnji sa Svjetskom bankom, sa svrhom prepoznavanja, procjene, razumijevanja i smanjenja toga rizika.
- Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma usvojen je na 16. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 12. siječnja 2017. godine.

❖ Nadnacionalna procjena rizika

- Izvješće komisije europskom parlamentu i vijeću o procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične aktivnosti od 26. lipnja 2017. godine.
- Prilikom provođenja nacionalne procjene rizika uzima se u obzir Nadnacionalna procjena rizika te preporuke Europske komisije o mjerama primjerenima za rješavanje identificiranih rizika i zajedničko mišljenje europskih nadzornih tijela o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na obveznike koji obavljaju financijsku djelatnost.

UTVRĐENI STUPNJEVI RANJIVOSTI SEKTORA PREMA PNFT U NACIONALNOJ PROCJENI RIZIKA

Ranjivost sektora na PNFT

BANKARSKI SEKTOR - 0,47
 VRIJEDNOSNIH PAPIRA - 0,39
 SEKTOR OSIGURANJA - 0,31
 OSTALIH FINANC. INST. - 0,32

DNFBP SEKTOR – 0,39

Ocjena ranjivosti:

- niska (0.00 -0.20);
- srednje niska (0.21 -0.40);
- srednja (0.41 -0.60);
- srednje visoka (0.61 -0.80);
- visoka (0.81 -1.00).

Ranjivost DNFBP (nefinancijski i profesije) sektora

Naziv sektora	Ranjivost/ Rizik	Koeficijent rizičnosti
Casino (Internet casino)	srednji	0,55
Trgovci plemenitim metalima	srednji	0,54
Kladionice (Internet kladionice)	srednji	0,53
Poduzetničke ili fiducijarne usluge	srednji	0,50
Automat klubovi	srednji	0,48
Trgovci umjetninama i antikvitetima	srednji/nizak	0,39
Odvjetnička društva i odvjetnici	srednji/nizak	0,35
Posrednici u prometu nekretnina	srednji/nizak	0,35
Javni bilježnici	srednji/nizak	0,30
Organizatori dražbi	srednji/nizak	0,29
Računovođe i porezni savjetnici	srednji/nizak	0,24
Revizori	srednji/nizak	0,22
Lutrijske igre	nizak	0,17

II) USPOSTAVA RSV

- RSV je središnja elektronička baza podataka koja sadrži podatke o stvarnim vlasnicima:
  - a) pravnih subjekata osnovanih na području RH: trgovačkih društava, podružnica stranih trgovačkih društava, udruga, zaklada, fundacija i ustanova kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i regionalne samouprave nije jedini osnivač
  - b) trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava koji je obveznik OIB-a u Republici Hrvatskoj, a na temelju zakona kojim se uređuje OIB.
- Registar u ime Ministarstva financija - Ureda za sprječavanje pranja novca operativno vodi Financijska agencija (FINA).
- Ministar financija pravilnikom će propisati sadržaj i strukturu RSV

OBVEZA UTVRĐIVANJA I ČUVANJA PODATAKA O STVARNOM VLASNIKU PPN I PRIJAVA TIH PODATAKA U RSV

PPN su dužni pribaviti podatke o:

- stvarnome vlasniku/vlasnicima koji sadrže:
  1. ime i prezime
  2. državu prebivališta
  3. dan, mjesec i godinu rođenja
  4. identifikacijski broj ili podatak o vrsti, broju, izdavatelju, državi i datumu važenja identifikacijske isprave
  5. državljanstvo stvarnoga vlasnika i
  6. podatke o prirodi i opsegu stvarnoga vlasništva
- vlasničkoj strukturi, a trgovačka društva i podatke o udjelima, ulozima ili drugom sudjelovanju u vlasništvu društva.

Navedene podatke treba upisati u RSV na način i u rokovima koje pravilnikom propiše Ministar financija i čuvati sukladno ZSPNFT.

OBUHVAT MJERA SPNFT PO VAŽEĆEM I NOVOM ZSPNFT

RED.BR	MJERE PO VAŽEĆI ZAKONU	MJERE PO NOVOM ZAKONU
1.	1. procjena rizika od zlouporabe za PNFT	1. izrada procjene rizika od PNFT
2.	2. provođenje mjera dubinske analize stranke	3. provođenje mjera dubinske analize stranke
3.	3. provođenje mjera za SPNFT u svojim poslovnim jedinicama i društvima sa sjedištem u trećoj državi,	4. provođenje mjera za SPNFT u svojim poslovnim jedinicama i društvima sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi
4.	4. imenovanje ovlaštene osobe i njezina zamjenika za provedbu mjera SPNFT	5. imenovanje ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe za provedbu mjera za SPNFT
5.	5. stručno osposobljavanje i izobrazba redovita interne revizije SPNFT	6. stručno osposobljavanje i izobrazba redovita interne revizije SPNFT
6.	6. izrada i redovito dopunjavanje liste indikatora	7. izrada i redovito dopunjavanje liste indikatora
7.	7. obavještavanje i dostavljanje Uredu propisanih i traženih podataka,	8. obavještavanje i dostavljanje Uredu propisanih i traženih podataka,
8.	8. osiguravanje čuvanja i zaštite podataka te vođenje propisanih evidencija,	9. čuvanje i zaštita podataka te vođenje propisanih evidencija podataka
9.	10. provođenje drugih zadaća i obveza u skladu s ovim Zakonom	11. provođenje drugih obveza i mjera propisanih ovim Zakonom
10.	Čl. 48. ZSPNFT -Donošenje internog akta i procedura	2. uspostavljanje politika, kontrola i postupaka za učinkovito smanjivanje i djelotvorno upravljanje rizicima od PNFT

III) OBVEZE OBVEZNIKA PPN U PROVOĐENJU MJERA SPNFT PO NOVOM ZSPNFT

1. izrada procjene rizika od PNFT
2. uspostavljanje politika, kontrola i postupaka za učinkovito smanjivanje i djelotvorno upravljanje rizicima od PNFT
3. provođenje mjera dubinske analize stranke
4. provođenje mjera SPNFT u PJ i društvima u kojima ima većinski udio ili većinsko pravo u odlučivanju, a koja imaju sjedište u drugoj državi članici ili trećoj državi
5. imenovanje ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe za provedbu mjera za SPNFT, **(više o imenovanju ne treba obavješćivati Ured),**

III) OBVEZE OBVEZNIKA PPN U PROVOĐENJU MJERA SPNFT PO NOVOM ZSPNFT

6. omogućavanje redovitoga stručnog osposobljavanja i izobrazbe zaposlenika te osiguravanje redovite unutarnje revizije sustava SPNFT
7. izrada i redovito dopunjavanje liste indikatora
8. Obavješćavanje i dostavljanje Uredu propisanih i traženih podataka
9. čuvanje i zaštita podataka te vođenje evidencija
10. provođenje drugih obveza i mjera propisanih ZSPNFT i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

1. IZRADA PROCJENE RIZIKA STRANKE

- PPN su (kao i svi drugi obveznici) dužni izraditi analizu rizika od PNFT na nivou svog ukupnog poslovanja – **SAMOPROCJENU**, kako bi prepoznali, procijenili, razumjeli i smanjili rizike od PNFT, uzimajući u obzir:
  - a) rizik stranke ;
  - b) rizik države ili geografska područja;
  - c) rizik proizvoda, usluga ili transakcija, i
  - d) rizik kanala dostave.
- Ova analiza rizika-**SAMOPROCJENA** mora biti dokumentirana i razmjerna veličini PPN , vrsti, opsegu i složenosti njegova poslovanja te ju je dužan redovito ažurirati i **dostaviti nadležnom nadzornom tijelu iz članka 82. ZSPNFT na njegov zahtjev.**
- Obveznik je dužan analizu rizika usklađivati s pravilnicima, odlukama i smjernicama koje donosi nadležno tijelo te je **dužan uzeti u obzir izvještaje o rezultatima Nacionalne procjene rizika i Nadnacionalne procjene rizika.**
- Obveznik je, prije svih bitnih promjena u poslovnim procesima i poslovnoj praksi koje mogu utjecati na procjenu rizika, dužan provesti procjenu rizika radi utvrđivanja i procjene kako navedene promjene utječu na izloženost riziku od PNFT te poduzeti mjere za smanjenje rizika i upravljanje tim rizikom.

2. USPOSTAVLJANJE POLITIKA, KONTROLA I POSTUPAKA ZA UČINKOVITO SMANJIVANJE I DJELOTVORNO UPRAVLJANJE RIZICIMA OD PNFT

1. ciljeve, opseg i način rada sustava SPNFT kod obveznika
2. organizacijski ustroj obveznika
3. položaj ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe u organizacijskoj strukturi kada je to primjereno veličini i prirodi posla obveznika
4. ovlasti i odgovornosti ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe
5. ovlasti i odgovornosti svih zaposlenika obveznika koji sudjeluju u provedbi ZSPNFT i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
6. mjere dubinske analize stranke
7. modele upravljanja rizikom od PNFT
8. načine/modele upravljanja usklađenošću poslovanja obveznika s odredbama ZSPNFT i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
9. uspostavu odgovarajućih linija izvještavanja unutar obveznika radi osiguranja pravodobnoga i odgovarajućega izvještavanja
10. čuvanje podataka, način vođenja i sadržaj evidencija podataka
11. stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika obveznika
12. unutarnju reviziju sustava SPNFT kada je to primjereno veličini i prirodi posla obveznika i
13. provjeru zaposlenika obveznika, ako je primjereno s obzirom na veličinu obveznika te vrstu, opseg i složenost poslovanja obveznika.

3. OBVEZA PRIMJENE MJERA DUBINSKE ANALIZE STRANKE - ČLANAK 16.

NOVO:

- ❖ kod utvrđivanja podataka u sklopu dubinske analize stranke, za fizičke osobe se ne utvrđuje mjesto rođenja
- ❖ za stvarnog vlasnika se pribavlja državnost/državnosti, država prebivališta ne i adresa stanovanja i mjesto rođenja
- ❖ ako se identitet stvarnog vlasnika utvrđuje iz RSV izvod (ispis) ne smije biti stariji od mjesec dana
- ❖ za stranku stranu pravnu osobu pored podataka o pravnoj osobi potrebno je prikupiti i podatke o njezinim direktorima (ime i prezime, identifikacijski broj, država prebivališta) te osnivački akt strane pravne osobe
- ❖ u sklopu mjere stalnog praćenja poslovnog odnosa više nije predviđena ponovna godišnja dubinska analiza za stranke strane pravne osobe nego samo na osnovu utvrđenog stupnja rizika

NOVA DEFINICIJA POJMA “POLITIČKI IZLOŽENE OSOBE”- PIO

- ❑ To su fizičke osobe (kao i članovi njihove uže obitelji i bliski suradnici):
  1. predsjednici država i vlada, ministri i njihovi zamjenici, državni tajnici te pomoćnici ministara
  2. izabrani članovi zakonodavnih tijela
  3. članovi upravnih tijela političkih stranaka
  4. suci vrhovnih, ustavnih i drugih visokih sudova protiv čije presude, osim u iznimnim slučajevima, nije moguće koristiti pravne lijekove
  5. suci revizorskih sudova
  6. članovi savjeta središnjih banaka
  7. veleposlanici, otpravnici poslova i visoki časnici oružanih snaga
  8. članovi upravnih i nadzornih odbora pravnih osoba koje su u vlasništvu ili većinskom vlasništvu države
  9. direktori, zamjenici direktora, članovi odbora i osobe koje obavljaju jednakovrijedne funkcije u međunarodnoj organizaciji.
  - 10. općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici izabrani na temelju zakona kojim se uređuju lokalni izbori u Republici Hrvatskoj.**
- ❑ Mjera utvrđivanja PIO proširuje se i na:
  - **domaće fizičke osobe i**
  - **stvarne vlasnike, zakonske zastupnike i opunomoćenike stranke**

OGRANIČENJA U POSLOVANJU S GOTOVINOM

Dosadašnji zakon

Ne smiju se u Republici Hrvatskoj obavljati **naplate** u gotovini u iznosu koji prelazi 105.000,00 kuna odnosno u poslovima s nerezidentima u vrijednosti koja prelazi 15.000,00 EUR prilikom:

- prodaje robe i pružanja usluga,
- prodaje nekretnina,
- primanja zajmova,
- prodaje prenosivih vrijednosnih papira ili udjela.

Kod jednokratnih i vezanih transakcija koje prelaze te iznose.

Novi zakon

Pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije:

- **primiti naplatu ili**
- **obaviti plaćanje**

u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj.

Kod jednokratnih i vezanih transakcija koje prelaze navedene iznose.

9. ROKOVI ČUVANJA PODATAKA

- ❑ Deset godina nakon prestanka poslovnoga odnosa ili obavljanja transakcije:
  1. dokumentaciju na temelju koje je utvrđen identitet stranke (preslika službenoga osobnog dokumenta, preslika izvoda iz sudskoga ili drugoga registra i dr.)
  2. podatke i dokumentaciju o poduzetim mjerama utvrđivanja stvarnoga vlasnika stranke
  3. dokumentaciju o poslovnim odnosima i računima stranke
  4. dokumentaciju o poslovnoj korespondenciji obveznika sa strankom
  5. zapise i evidenciju potrebnu za identifikaciju i praćenje nacionalnih i prekograničnih transakcija
  6. dokumentaciju koja se odnosi na utvrđivanje pozadine i svrhe složenih i neobičnih transakcija te rezultate analize tih transakcija
  7. drugu pripadajuću dokumentaciju dobivenu prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke ili provođenja pojedinačnih transakcija i
  8. ako postoje, informacije dobivene sredstvima elektroničke identifikacije, kako je propisano Uredbom (EU) 910/2014.
- ❑ **Pet godina** podatke i odgovarajuću dokumentaciju o ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe, **procjeni rizika stranke**, stručnome osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika i provođenju unutarnje revizije.

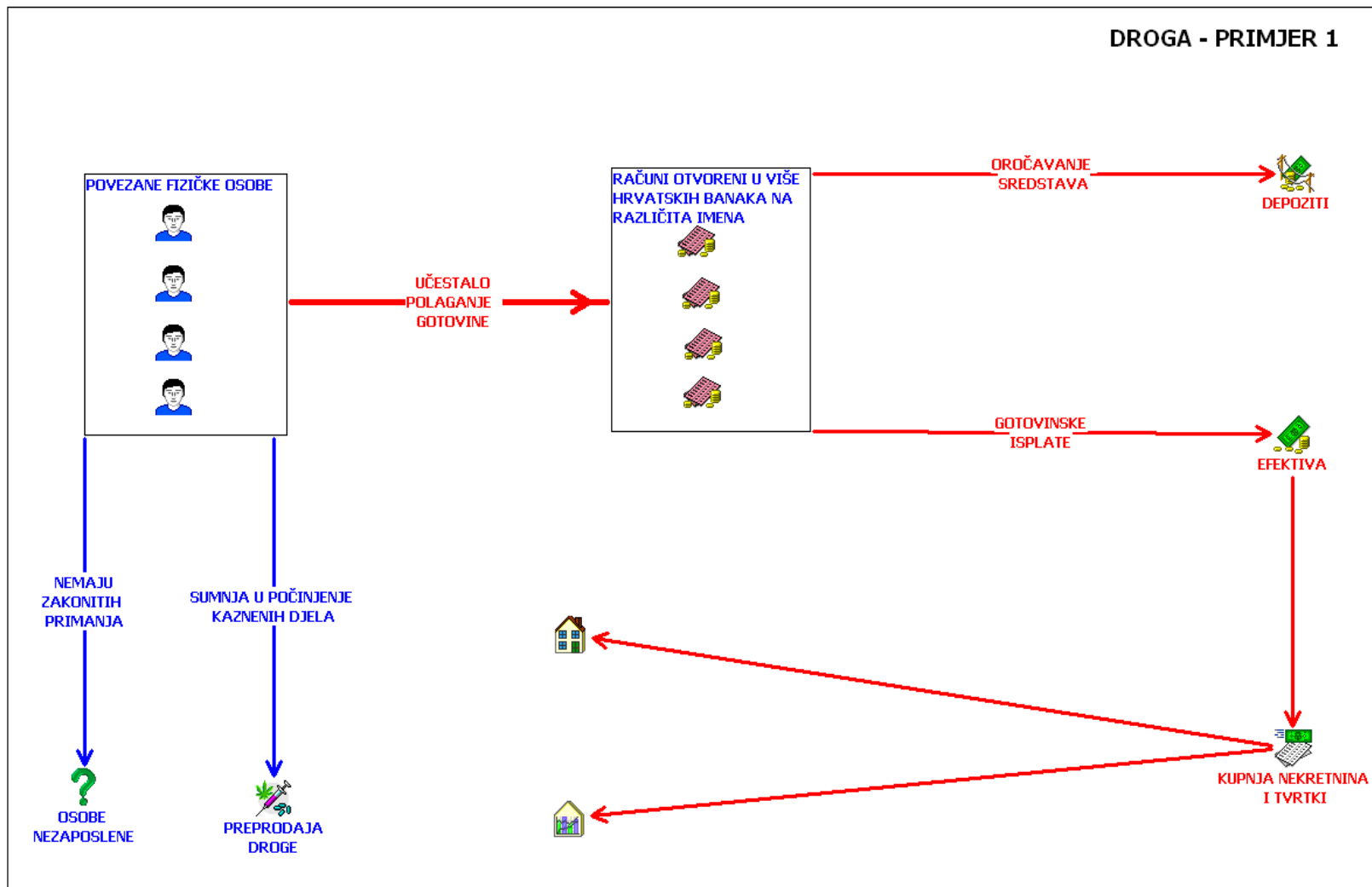
9. VOĐENJE EVIDENCIJA

PPN je dužan ili **na papiru ili u elektroničkom obliku** voditi slijedeće evidencije:

1. podataka o rezultatima stalnoga praćenja poslovnoga odnosa
2. podataka o strankama, poslovnim odnosima i transakcijama
3. o složenim i neobičnim transakcijama
4. dostavljenih podataka Uredu o sumnjivim transakcijama
5. dostavljenih podataka Uredu o gotovinskim transakcijama
- 6., 7, 8 i 9 (evidencije koje se uglavnom ne odnose na PPN)

Više ne postoji obveza vođenja evidencije o uvidima nadzornih tijela.

SLUČAJ PRANJA NOVCA POVEZAN S NEKRETNINAMA

Statistika obavljenih nadzora SPNFT Financijskog inspektorata za razdoblje 2009. – 2017. (*s 31. listopadom)

Godina	Neizravni nadzor	Izravni nadzor	Ukupno	Mjere pisanog upozorenja	Optužni prijedlozi
2009.	0	0	0	0	0
2010.	0	8	8	0	2
2011.	0	20	20	13	0
2012.	23	10	33	24	1
2013.	24	7	31	32	1
2014.	27	11	38	34	0
2015.	35	5	40	34	4
2016.	32	8	40	30	2
2017*	45	-	45	20	0

HVALA NA POZORNOSTI!

Pitanja?

tadija.sakic@mfin.hr